

Аналіз діяльності кредитних спілок України та КС-членів ВАКС за 2013 рік

Протягом 9 місяців 2013 року кредитна кооперація України демонструвала позитивну тенденцію свого розвитку. Проте, в умовах фінансової нестабільності, яка охопила економіку України в грудні 2013 року, сьогодні спостерігається певне падіння показників ринку кредитних спілок України.

За даними Нацкомфінпослуг за 2013 рік, на ринку кредитної кооперації збільшилась кількість зареєстрованих спілок на 1,1 % (з 617 до 624 кредитних спілок), з яких 23 % (143) — кредитні спілки-члени ВАКС. При цьому, спостерігається зменшення кількості членів ринку на 11 % (до 980,9 тис. громадян України). У той же час, у кредитних спілок-членів ВАКС кількість членів зменшилась на 5,8 % і станом на 01.01.2014 року склала 504,3 тис. громадян, а це 51,4 % всього ринку кредитної кооперації України (рис.1). Тенденція зменшення членів кредитних спілок спричинена виключенням своїх членів, які довго не користувалися та не планували користуватися послугами спілки. Це було об'єктивно необхідно зробити, оскільки неактивні пайовики значно підвищують витрати на адміністрування, що особливо відчутно під час проведення загальних зборів.

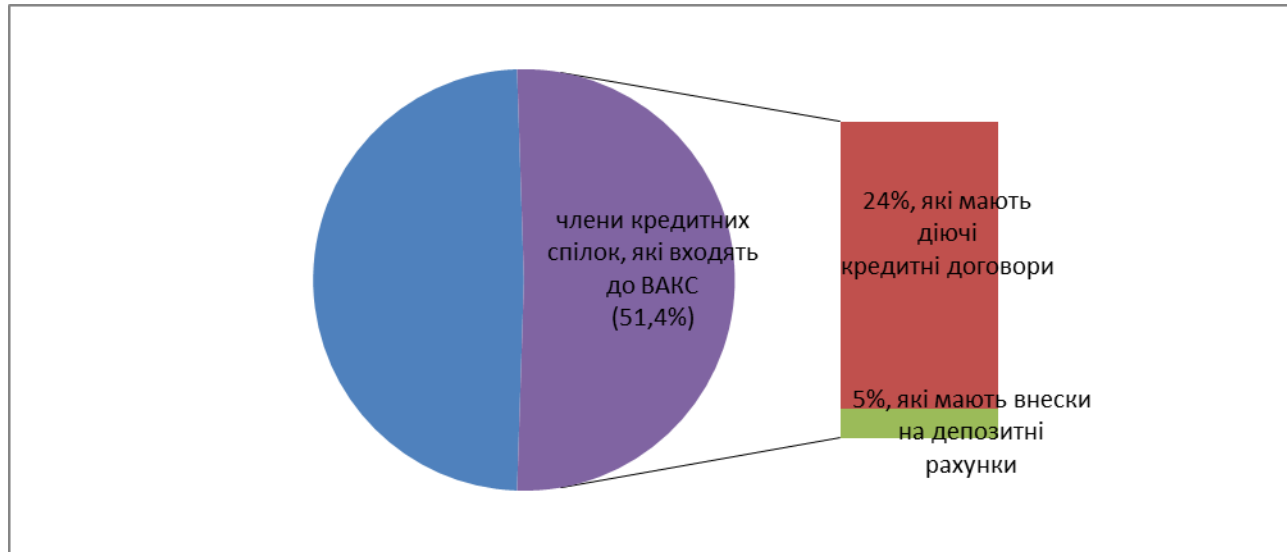

Рис.1. Частка членів кредитних спілок-членів ВАКС до загальної кількості членів кредитних спілок України.

Загалом, система кредитної кооперації, загальні активи якої на сьогодні перевищують 2,6 млрд гривень, об'єднує понад 980,9 тис. громадян України:

- 40,3 тисяч громадян довірили свої кошти українським кредитним спілкам, з них 61,3 % — вкладники кредитних спілок, які є членами ВАКС;
- 233,6 тисяч громадян мають діючі кредитні договори, з яких кожен другий позичальник кредитних спілок отримав кредит у кредитній спілці, яка є членом ВАКС.

За підсумками 2013 року активи кредитних спілок України зменшилися на 2,2 % (до 2 598,8 млн грн). Водночас загальний обсяг активів кредитних спілок-членів ВАКС зріс за цей же період на 12,6 % і станом на 01.01.2014 р. дорівнював 1 019,0 млн грн. Питома вага активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі активів кредитних спілок України станом на 01.10.2013 року склала більше третини ринка — 39,6 % (рис. 2).

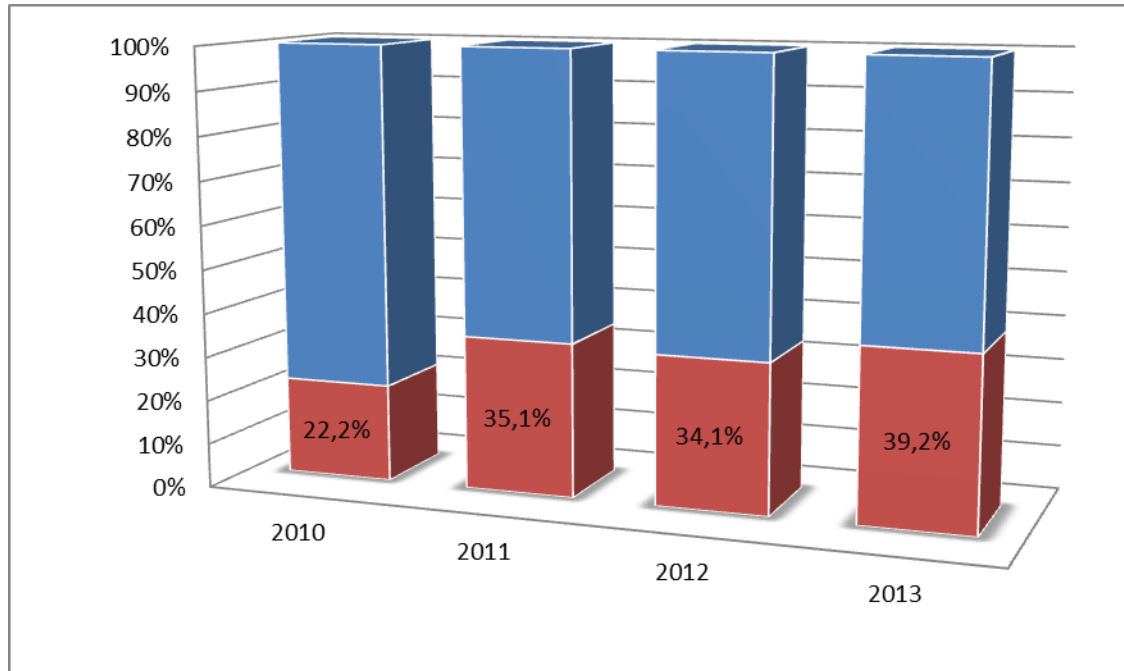

Рис. 2. Частка активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній кількості активів кредитних спілок в Україні

У 2013 році обсяг кредитування кредитних спілок України залишився на рівні попереднього року та середній кредит, наданий одному члену, сягнув понад 11,3 тис. грн. У кредитних спілках-членах ВАКС обсяг кредитів, наданих своїм членам, у 2013 році зріс на 8,7 % порівняно з 2012 роком і склав 1153,2 млн грн. Зокрема, станом на 01.01.2014 року середній кредит, наданий кредитною спілкою-членом ВАКС, склав 7,5 тис. грн (у 2012 році цей показник склав 6,4 тис. грн).

З початку 2013 року кредитний портфель кредитних спілок України зменшився на 7,2 % — до 2 349,1 млн грн. У той же час, кредитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС збільшився на 8,4 % і станом на 01.01.2014 р. склав 899,7 млн грн (38,3 %) від загального кредитного портфеля України (рис. 3).

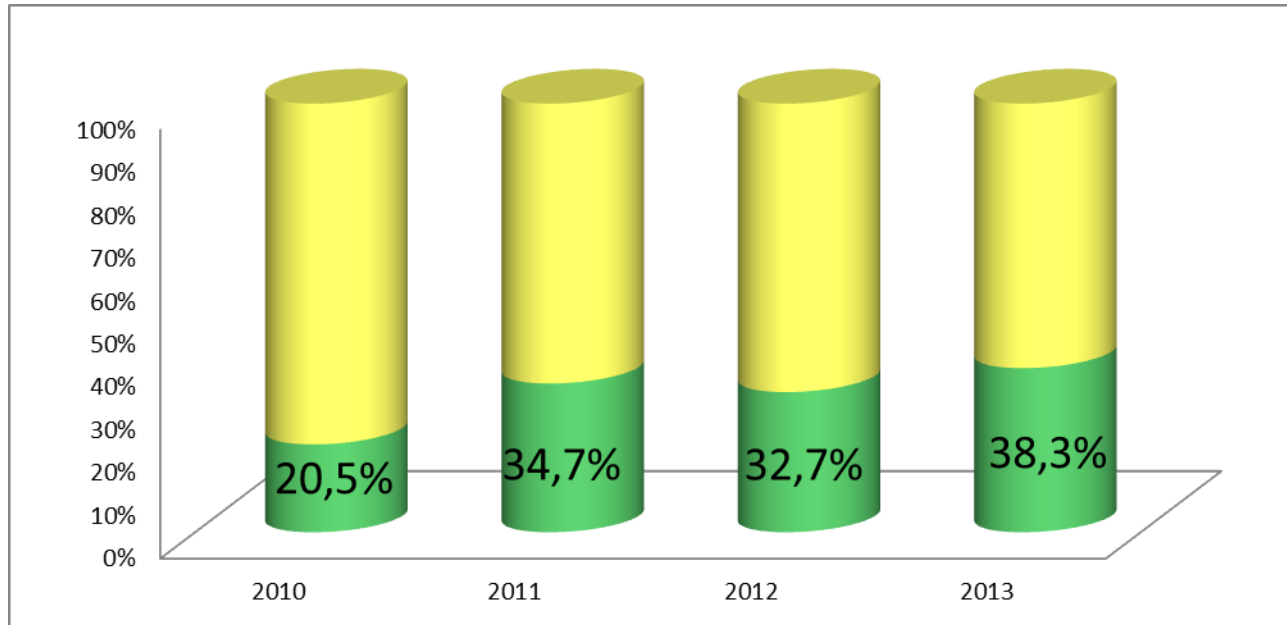

Рис. 3. Частка кредитного портфеля кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі кредитного портфеля кредитних спілок в Україні

Найбільш популярними на ринку є кредити, надані на споживчі потреби, а саме на придбання техніки для дому, оплату навчання, лікування й інші соціальні потреби, частка яких сягає понад 64 % наданих кредитів своїм членам.

Важливо звернути увагу на те, що при збільшенні кредитного портфеля й обсягів наданих кредитів, заборгованість за простроченими та неповернутими кредитами залишається на рівні попередніх років. Так загальна сума заборгованості за простроченими й неповернутими кредитами в кредитних спілках України станом на 01.01.2014 р. склала 412,9 млн грн, або 17,8 % від всього наданих кредитів, порівняно з 410,4 млн грн на початку 2013 р. У кредитних спілках-членах ВАКС станом на 01.01.2014 р. заборгованість за простроченими та неповернутими кредитами склала 118 млн грн, що становить 28,6 % від загальної суми заборгованості по ринку.

Не менш важливим є також те, що при зменшенні кількості вкладників зростають обсяги внесків (вкладів) на депозитні рахунки та загальна сума депозитного портфеля кредитних спілок України та членів ВАКС. Зокрема обсяг внесків (вкладів) на депозитні рахунки кредитних спілок України в 2013 році зріс на 1,2 %, порівняно з 2012 роком, і склав 1,8 млрд грн. За цей же час, у кредитних спілках-членах ВАКС було акумульовано 928,4 млн грн, порівняно з 886,1 млн грн 2012 року.

Депозитний портфель кредитних спілок України з початку 2013 року зріс на 3,3 % і склав 1 330,1 млн грн, у той час як у кредитних спілках-членах ВАКС портфель зріс на 13,8 % до 653,8 млн грн і станом на 01.01.2014 р. займав 49,2 % від загального депозитного портфеля України (рис. 4).

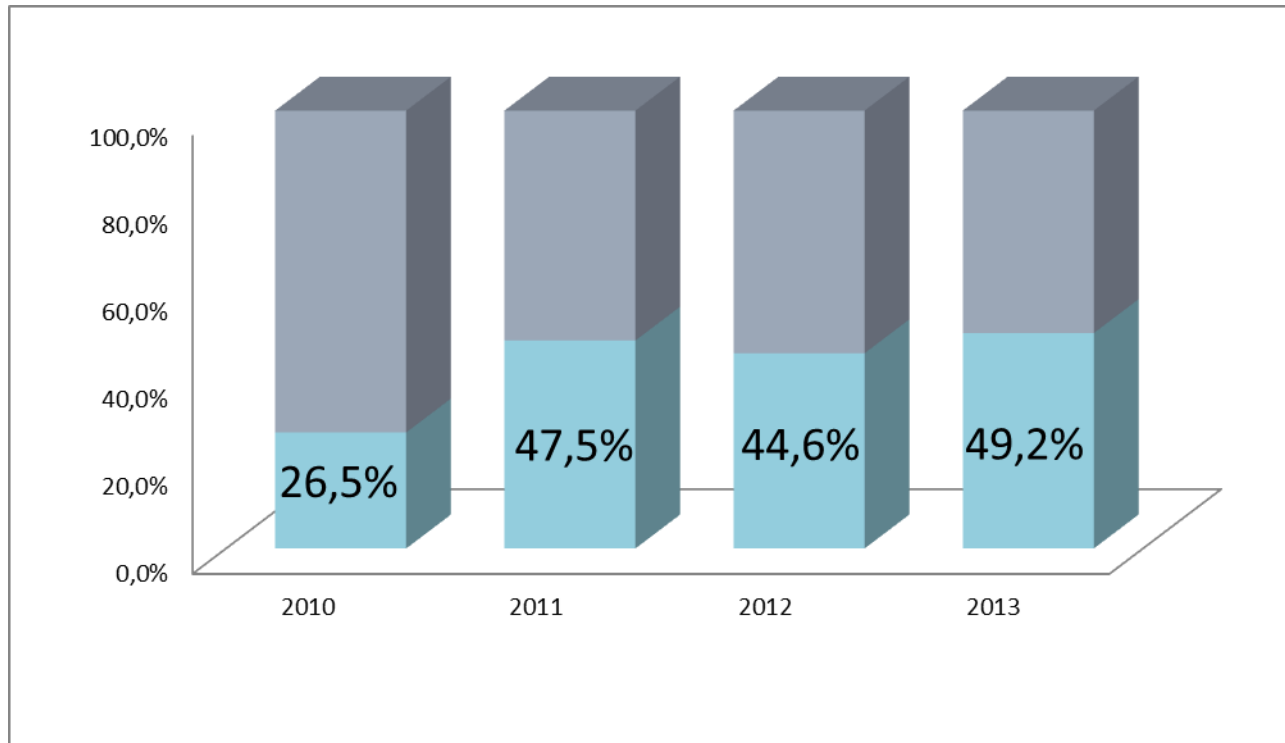

Рис. 4. Частка депозитного портфеля кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі депозитного портфеля кредитних спілок України

Упродовж 2013 року кредитні спілки-члени ВАКС суттєво підвищили свій рівень капіталізації. З початку року капітал кредитних спілок-членів ВАКС зріс на 31,3 млн грн і станом на 01.01.2014 р. становив 299,0 млн грн, що складає 28,3 % від загального капіталу кредитних спілок України (станом на 01.01.2014 — 1 055,6 млн грн) (рис. 5).

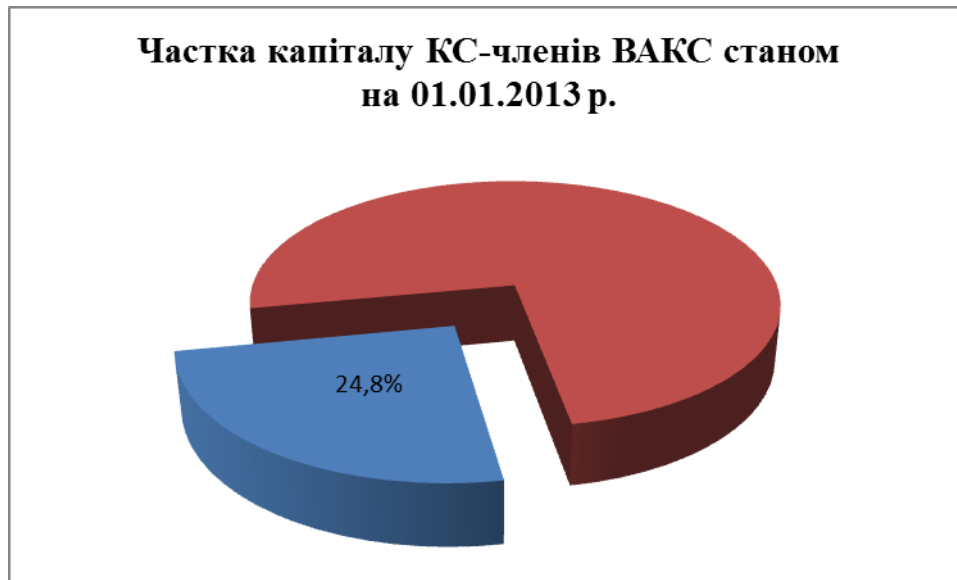
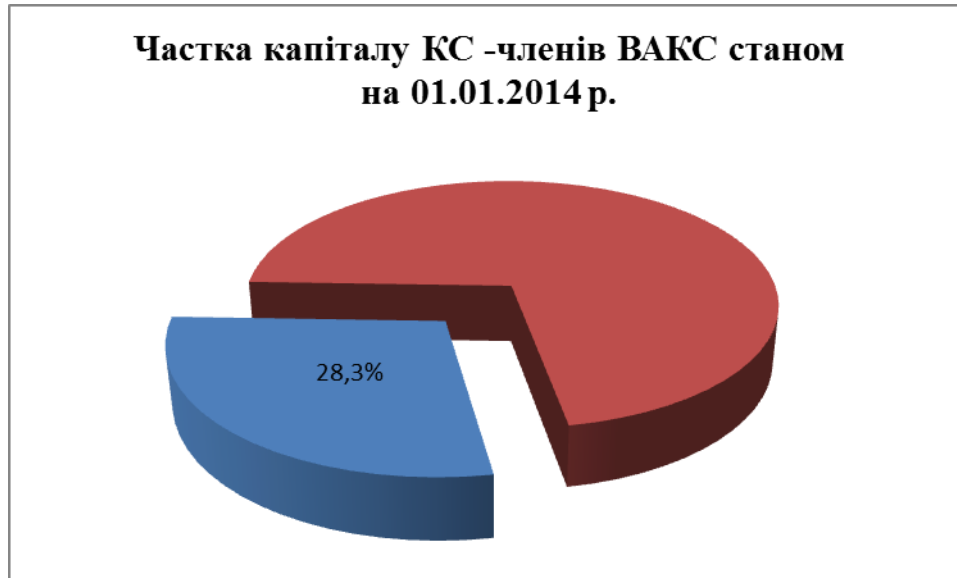

Рис. 5. Частка капіталу кредитних спілок – членів ВАКС у загальній сумі капіталу кредитних спілок України

Задля високого рівня надійності й стабільності кредитні спілки-члени ВАКС продовжують активно формувати резервний капітал. Тільки з початку 2013 року резервний капітал кредитних спілок-членів ВАКС збільшився на 18 % — до 199,5 млн грн (66% від капіталу) і станом на 01.01.2014 р. склав 47,8 % від загального обсягу резервного капіталу ринку.

Отже, варто відмітити, що з початку 2013 року спостерігається позитивна тенденція діяльності кредитних спілок-членів ВАКС, тоді як загальні показники кредитних спілок України мали незначне зменшення. В першу чергу ця тенденція, зумовлена тим, що кредитні спілки-члени ВАКС намагаються бути ближчими до людей, шукають шляхи ефективної співпраці, та готові до відкритого діалогу. Як результат — збільшення обсягів наданих кредитів та обсягів внесків (вкладів) на депозитні рахунки. Крім того, кредитні спілки-члени ВАКС збільшили рівень капіталізації, що, насамперед, говорить про підвищення їхньої надійності й стабільності. Позитивна тенденція спостерігається й у зменшенні заборгованості за простроченими та неповернутими кредитами в кредитному портфелі, а це, відповідно, зменшує ризики в діяльності спілки.

Підсумовуючи вищезазначене, слід зауважити, що не зважаючи на загальне зменшення кількості членів ринку кредитної кооперації, зокрема й у кредитних спілках асоціації, у 2013 році кредитні спілки-члени ВАКС продовжують розвиватись — у порівнянні з кредитними спілками України. Так питома вага основних показників кредитних спілок, які є членами ВАКС, по ринку зростає та за деяким показникам (наприклад обсяг внесків (вкладів) на депозитні рахунки; кількість членів, які мають депозитні рахунки; кількість членів, які мають діючі кредитні договори) питома вага кредитних спілок-членів ВАКС займає більше половину ринку кредитної кооперації в Україні — 55 %. Зростання частки показників кредитних спілок-членів ВАКС свідчить про ефективність роботи, надійність і стабільність спілок на ринку.

Підготовлено аналітичною службою ВАКС